

# PRE VAŠE ODVÁŽNE PODNIKATEĽSKÉ PLÁNY

Nové poistenie pre malých  
a stredných podnikateľov  
ProBiznis



NAŠE SLUŽBY  
MÔŽETE VYUŽIŤ AJ  
Z POHODLIA DOMOVA

www.kpas.sk | ekomfort.kpas.sk | Infolinka 0800 11 22 22

**KOMUNÁLNA  
POISTOVŇA**  
VIENNA INSURANCE GROUP

Pre všetko, na čom záleží

# PREŠPORSKÝ podnikateľ

Mesačník Bratislavskej regionálnej komory SOPK

Číslo 11 / Ročník XVIII. • November 2025



## Na návšteve v Kočovciach

V polovici októbra sa členovia Sekcie obehového hospodárstva Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory zúčastnili na odbornej exkurzii do Triediaceho centra Správcu zálohového systému (SZS) v Kočovciach.

Viac o tom prinášame na 5. str.

## Modra chystá prestupný terminál



Mesto Modra pripravilo štúdiu riešenia prestupného dopravného terminálu a úprav verejných priestorov v okolí Dukelskej ulice, ulice SNP, Námestia slobody a budovy mestského úradu a pošty. Projektový zámer v hodnote 6,96 milióna eur získal podporu Rady partnerstva Bratislavského kraja v rámci iniciatív zameraných na udržateľnú mobilitu.

Navrhovaný terminál bude prestupným miestom medzi rôznymi druhmi dopravy s cieľom znížiť podiel individuálnej automobilovej dopravy a podporiť pešiu, cyklistickú a verejnú dopravu. Terminál má slúžiť ako nástupný bod na trase Bratislava – Trnava a zároveň umožní prestup z autobusov na vlak

pokračovanie na strane 2

V posledných mesiacoch vnímam medzi našimi členmi rastúcu únavu z nepredvídateľnosti. Podnikatelia sa denne snažia inovovať, hľadať nové trhy a držať krok s európskymi trendmi, no zároveň čelia legislatívnym zmenám, ktoré prichádzajú bez diskusie a s minimálnou prípravou.

Aktuálnym príkladom je návrh zákona o Environmentálnom fonde. Ako Slovenská obchodná a priemyselná komora spolu so Sekciou obehového hospodárstva SOPK sme presvedčení, že takéto zmeny si vyžadujú riadne pripomienkové konanie, odbornú diskusiu a férový dialóg s tými, ktorí ich budú reálne uplatňovať – podnikmi. Naša ekonomika potrebuje stabilitu, partnerstvo a predvídateľnosť. Firmy už dnes investujú do inovácií, digitalizácie a dekarbonizácie, často z vlastných zdrojov. Zasiahnuť do týchto procesov rýchlou novelou bez jasných pravidiel by znamenalo krok späť.

Ako komora budeme aj naďalej presadzovať, aby zelená transformácia nebola len politickou fráزou, ale rozumným a dlhodobo udržateľným procesom, ktorý dáva podnikateľom priestor rásť. V aktuálnej ekonomickej situácii je nevyhnutné pristupovať k tvorbe legislatívy zodpovedne. Tak, aby podporovala rozvoj štátu a udržateľnosť, no zároveň neohrozovala konkurencieschopnosť a stabilitu firiem, ktoré sú základom hospodárskeho rastu krajiny.

Ivana Spírová

## TÉMA ČÍSLA



Veda  
a inovácie

## OBSAH

- 6 Únia na pomoc inováciám
- 8 Závislosť na technológiách ohrozuje bezpečnosť
- 9 Napriek stratám má AI dôveru firiem
- 10 VŠ a SAV čaká hodnotenie kvality
- 15 Podnikateľský servis



www.basopk.sk

EDITORIÁL



## LÍDER V OBLASTI ZODPOVEDNÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA!

- viac ako 8 500 klientov.
- Financujeme triedený zber
- tím skúsených expertov

Ako najväčšia organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV) na Slovensku pomáhame firmám plniť ich zákonné povinnosti a zabezpečujeme efektívny systém triedenia a recyklácie odpadu. Ak potrebujete poradiť, využite možnosť bezplatnej konzultácie s naším tímom. Registrovať sa môžete jednoducho prostredníctvom QR kódu.



### dokončenie zo strany 1

v smere Pezinok, Šenkvice či Senec. Počíta sa aj so spojmi do rekreačných oblastí Modra-Harmónia a Zochova chata.

Parkovanie bude sústredené do nového parkovacieho domu, čím sa zníži počet povrchových parkovísk a uvoľní sa priestor pre zeleň a chodcov. Cieľom projektu je zlepšiť dopravnú situáciu v meste, vytvoriť nové parkovacie miesta, skvalitniť služby verejnej dopravy, zvýšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov a zároveň zrevitalizovať verejné priestory s dôrazom na historický charakter Modry.

### Vyššia bezpečnosť chodcov

V rámci zámeru sa počíta s vybudovaním nových bezbariérových autobusových zastávok – jednej pri mestskom úrade v smere na Trnavu a druhej pred parkom na ulici Dukelská v smere do Bratislavy. Obe zastávky budú vybavené modernými prístreškami, informačným systémom, zelenými strechami, cyklostanami a verejnými toaletami.

Bezpečnosť chodcov zvýšia nové priechody so zníženými obrubníkmi, vodiacími prvkami pre nevidiacich a lepšou viditeľnosťou. Vznikne aj podzemný parkovací dom so zelenou strechou pri Gymnáziu Karola Štúra s kapacitou 80 miest, nové parkovacie plochy pri trhovisku a na ulici SNP, čím sa celkový počet parkovacích miest zvýši zo súčasných 90 na 154. Kapacita pre bicykle sa rozšíri zo súčasných 13 na 52 stojísk.

Súčasťou projektu bude aj úprava verejných priestorov – rozšírenie parku na Námestí slobody, nové chodníky, výsadba vzrastlej zelene, vodozádržné opatrenia a nové osvetlenie v súlade s Dizajn manuálom verejných priestorov mesta Modry. Dopravné riešenie počíta so znížením rýchlosti na Dukelskej ulici, zúžením jazdných pruhov a oddelením zastávok od vozovky, čo prispeje k plynulejšej a bezpečnejšej premávke.

### Rešpekt k histórii

Architektonické riešenie projektu vychádza z rešpektu k historickému prostrediu Modry. Budovy a prístrešky budú jednoduché, s prvkami tradičnej architektúry, zelenými strechami, fasádami pre popínajúcu zeleň a detailmi, ktoré nadviažu na lokálnu identitu mesta. Nový terminál prinesie bezpečnejšie a pohodlnejšie cestovanie autobusom, lepšie prepojenie peších a cyklistických trás s verejnou dopravou, zelené parkovacie kapacity a kultivovanejšie verejné priestranstvá. Posilní prepojenie sídliska, centra mesta a škôl a prispeje k tomu, aby územie pôsobilo esteticky, otvorene a reprezentatívne. Súčasné autobusové zastávky sú nevyhovujúce, chýba im bezbariérovosť a bezpečné priechody pre chodcov. Peší pohyb je kolízny s dopravou a parkovaním, chýbajú parkovacie kapacity pre

autá aj bicykle a verejné priestory zatiaľ nevyužívajú svoj plný funkčný ani estetický potenciál.

Mesto teraz pripravuje obstaranie spracovateľa projektovej dokumentácie s rozpočtom a všetkými povinnými prílohami, ktoré sú potrebné pre podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok z európskych a národných zdrojov. Po schválení žiadosti a podpise zmluvy bude možné pristúpiť k realizácii projektu. Spoločný začiatok výstavby prestupného dopravného terminálu a obchvatu Modry vytvorí predpoklady pre obnovu a revitalizáciu Námestia slobody a Štúrovej ulice – s víziou modernej, zelenej a bezpečnej Modry. *bk*



## Príležitosť na inovácie

Slovensko potrebuje technologické inovácie, vďaka ktorým dosiahne vyššiu rast. Povedal to na 6. ročníku ekonomickej konferencie „Cirkulárna ekonomika – premárnená šanca alebo príležitosť na inovácie“ predseda Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory Peter Mihók.

Podujatie zorganizovala SOPK v spolupráci s Nadáciou na podporu vzdelávania a ekológie a Národným výborom Medzinárodnej obchodnej komory Slovensko.

„Potrebujeme technologické inovácie, vďaka ktorým dosiahneme vyššiu rast. Potrebujeme technologické inovácie, aby sme dokázali produkovať menej odpadu alebo aspoň takého, ktorý menej zaťažuje ekonomiku, spoločnosť, naše peňaženky. Túto šancu - umožniť budúcej generácii kvalitný život na zemi, by sme nemali premárniť,“ priblížil.

„Áno, poslaním ekonomiky každého štátu je zabezpečovať kvalitu života občanov a spoločnosti ako celku a dosahovať medzinárodnú konkurenčnú schopnosť krajiny. Ekonomika dnes nevyhnutne reaguje na vývoj v oblasti ochrany životného prostredia, na potreby šetrenia surovinovými zdrojmi a energiami a správa sa zodpovedne k udržateľnosti kvality života na Zemi,“ podčiarkol.

Rozhodnutia, ktoré škodia ekonomike a jej aktérom, škodia podľa P. Mihóka celej spoločnosti, lebo ekonomika je jedinou oblasťou ľudskej činnosti, ktorá vytvára materiálne a finančné zdroje, bez ktorých ostatné oblasti života spoločnosti nemôžu existovať.

### Vypočúť hlasy odborníkov

„Bohužiaľ, aj v oblasti životného prostredia sme svedkami toho, že exekutíva pri tvorbe legislatívy nie vždy počúva hlas odbornej verejnosti a jej pripomienky. Pritom ide o dôležité legislatívne zmeny

Pokračovanie na 4. str.

## PREŠPORSKÝ podnikateľ

Prešporský podnikateľ • Ročník XVIII, číslo 11/2025  
Registračné číslo: MK SR: EV 23/08  
ISSN: 1337-8295 • © BRK SOPK 2008  
Vydáva: Bratislavská regionálna komora SOPK  
Adresa: Jašíkova 6, 826 73 Bratislava  
IČO: 30 842 654  
Tel.: 02 / 4829 1257  
e-mail: mzervan@googlemail.com  
Šéfredaktor: Miroslav Zervan • Tel.: 0905 436 937  
Grafická úprava: MSG Design s.r.o.





DNES PREDSTAVUJEME:

## Rakúsko



**R**akúsko patrí medzi najvyspelejšie ekonomiky Európy a dlhodobou predstavuje stabilného a spoľahlivého obchodného partnera Slovenska. Ide o krajinu s vysokou životnou úrovňou, silnou exportnou orientáciou a kvalitnou infraštruktúrou, ktorá sa vyznačuje sociálne trhovým modelom a rozvinutou spolupracou medzi štátom, podnikmi a výskumnými inštitúciami. Hospodárstvo Rakúska je diverzifikované, dominantné sektory tvoria priemysel (strojárstvo, automobilový a elektrotechnický priemysel, chemický sektor), služby a cestovný ruch. Krajina je silne prepojená so strednou Európou, pričom jej strategická poloha z nej robí dôležité logistické a investičné centrum regiónu. Podľa aktuálnych údajov OECD a rakúskeho inštitútu WIFO sa rakúska ekonomika po miernej recesii v roku 2024 postupne zotavuje, pričom rast HDP v roku 2025 sa očakáva približne 0,3 % a v roku 2026 by mal presiahnuť 1 %. Napriek vyššiemu verejnému deficitu a spomaleniu spotreby zostáva Rakúsko hospodársky stabilné, s nízkou nezamestnanosťou a vysokou produktivitou práce. Pre podnikateľov zo Slovenska je dôležité, že ide o trh s jasnými pravidlami, vysokou právnou istotou a predvídateľným prostredím, fak-

tormi, ktoré z neho robia ideálne miesto pre obchod, export aj investície. Rakúsko zároveň patrí medzi technologických lídrov regiónu. Silný dôraz kladie na inovácie, výskum a vývoj, digitalizáciu a udržateľné hospodárstvo. Slovenské podniky môžu práve v týchto oblastiach nájsť množstvo príležitostí, či už ako dodávatelia komponentov pre rakúsky priemysel, ako partneri vo výskumno-vývojových projektoch, alebo ako poskytovatelia služieb v oblasti digitalizácie, IT a energetickej efektívnosti.

### Perspektívne odvetvia

Z pohľadu sektorov sú pre slovenské firmy perspektívne najmä odvetvia **strojárstva, elektrotechniky, obalového priemyslu, recyklácie a zelených technológií**. Rakúske podniky často hľadajú spoľahlivých partnerov v regióne, ktorí dokážu ponúknuť kvalitu, flexibilitu a konkurencieschopnú cenu. Slovenské firmy majú v tomto smere výhodu vďaka geografickej a kultúrnej blízkosti, dostupnej logistike a dlhodobou prepojeným obchodným väzbám. Ďalšou rastúcou oblasťou je **udržateľnosť a obehové hospodárstvo**. Rakúsko patrí medzi lídrov v zelených inováciách a environmentálnych politikách a je otvorené spo-

lupráci s partnermi, ktorí prinášajú praktické riešenia pre recykláciu, ekologickú výrobu či obnoviteľné zdroje energie. Tu sa otvára priestor pre slovenské spoločnosti zamerané na ekologické materiály, spracovanie odpadu, energetickej efektívnosti a výskum v oblasti cirkulárnej ekonomiky.

### Prirodzený partner

Slovenskí podnikatelia, ktorí uvažujú o vstupe na rakúsky trh, by mali kľásť dôraz na **kvalitu, spoľahlivosť a dlhodobé vzťahy**, čo sú hodnoty, ktoré sú v rakúskej podnikateľskej kultúre mimoriadne dôležité. Pri vstupe na trh je vhodné pripraviť si právnu a daňovú stratégiu, získať miestne poradenstvo a využiť podporu obchodných komôr či diplomatických misíí. Významnú úlohu pri budovaní kontaktov a dôvery zohráva aj účasť na odborných veľtrhoch, sieťach dodávateľov či cezhraničných kooperačných podujatiach. Rakúsko zostáva pre slovenských podnikateľov **prirodzeným smerom expanzie**, nielen pre geografickú blízkosť, ale aj pre kvalitu partnerstiev, stabilitu trhu a otvorenosť voči inováciám. Napriek miernemu spomaleniu rastu hospodárstva ponúka aj v roku 2025 a ďalej široké možnosti v oblasti priemyselnej spolupráce, digitalizácie a zelenej transformácie.

# Príležitosť na inovácie



s významným dosahom na široké spektrum podnikateľských subjektov. Na tie, ktorých sa priamo dotýka financovanie environmentálnych opatrení a projektov, aj na tie, ktoré sa podieľajú na financovaní triedeného zberu. Po príklad nemusíme ísť ďaleko. Nesúhlas s novelou zákona o Environmentálnom fonde vyjadrila početná odborná verejnosť vrátane SOPK. Našťastie, o jeho obsahu sa bude ešte diskutovať, takže je šanca, že hlasy odborníkov budú vypočuté,“ poznamenal.

Správať sa zodpovedne k životnému prostrediu, využívať princípy obehového hospodárstva s dôrazom na opätovné využívanie odpadov a snažiť sa o zníženie energetických a surovinových nárokov - to sú podľa Mihóka náročné záväzky voči ľuďstvu a tiež voči životnému prostrediu. „Túto problematiku považujeme za veľmi vážnu a dôležitú,“ dodal predseda SOPK.

Témami konferencie boli aj strategické ciele v oblasti odpadového hospodárstva, prehľad aktivít Najvyššieho kontrolného úradu SR v oblasti obehového hospodárstva, riziká zaostávania – klimatická neutralita a zelená transformácia na Slovensku, udržateľnosť z pohľadu bánk.

## Udelili Zelených Merkúrov

Súčasťou 6. ročníka konferencie Slovenskej

obchodnej a priemyselnej komory (SOPK) Cirkulárna ekonomika bolo po prvý raz aj vyhlásenie výsledkov celoslovenskej súťaže za dodržiavanie princípov obehového hospodárstva Zelený Merkúr. Novým partnerom sa popri Slovenskej agentúre životného prostredia stala Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene.

Do tohto ročníka súťaže sa prihlásilo 14 firiem, pričom všetky splnili jej podmienky.



Hodnotiacia komisia, zložená zo zástupcov organizátora a partnerov, posúdila predložené prihlášky a určila víťazov. Ceny víťazom odovzdal predseda SOPK Peter Mihók, ako predstaviteľ organizátora súťaže, a za partnera, Slovenskú agentúru životného prostredia, jej generálny riaditeľ Juraj Moravčík.

Prvé miesto získala spoločnosť ESPIK Group, Orlov. Druhé miesto získal registrovaný sociálny podnik SVDM, Trnava a tretie miesto spoločnosť Bomat, Veľké Orvište. Diplom za splnenie podmienok súťaže dostali všetky ostatné prihlásené firmy, a to AGRO CS Slovakia, Veľké Dravce, Brother Industries (Slovakia), Krupina, COOP Jednota Slovensko, spotrebné družstvo, Bratislava, DETOX, Banská Bystrica, Ecoplanet Slovakia, Gôtovany, EPUR, Brodzany, Greentech Slovakia, Banská Bystrica, MH Teplársky holding, Bratislava, Natur-pack, Bratislava, Saker, Horný Hričov a Volkswagen Slovakia, Bratislava.

Cieľom súťaže je podporiť a zviditeľniť firmy podnikajúce v súlade s prírodou a s cieľmi udržateľného rozvoja a tiež upozorňovať na ich snahu dosahovať rovnováhu medzi hospodárskym a spoločenským rozvojom a pritom efektívne využívať prírodné zdroje. Konkrétnejšie, súťaž je zameraná najmä na prístupy vo výrobných modeloch a technológiách podporujúce princípy obehového hospodárstva.

## Na návšteve v Kočovciach



Slovenská  
obchodná  
a priemyselná  
komora

Sekcia obehového hospodárstva

Podujatie sa uskutočnilo s cieľom priblížiť praktické fungovanie systému zálohovania jednorazových obalov na nápoje a zdieľať poznatky o efektívnych riešeniach v oblasti triedenia, recyklácie a cirkulárnej ekonomiky na Slovensku.

V úvode programu predstavitelia SZS odprezentovali fungovanie celého systému, jeho legislatívne pozadie, logistiku aj dosiahnuté výsledky v oblasti návratnosti obalov. Po odbornej prezentácii nasledovala diskusia so zástupcami členských firiem SOPK o výzvach a príležitostiach, ktoré zálohový systém prináša pri prechode na obehové hospodárstvo.

Účastníci následne absolvovali prehliadku triediaceho centra, kde mali možnosť vidieť jednotlivé procesy triedenia a spracovania obalov priamo v prevádzke a diskutovať s odborníkmi o technických a environmentálnych aspektoch systému.

Exkurzia bola cennou príležitosťou na výmenu skúseností medzi priemyslom, správcom systému a odbornou verejnosťou. Sekcia obehového hospodárstva plánuje aj v budúcnosti pokračovať v podobných aktivitách, ktoré podporujú prepojenie priemyselnej praxe s princípmi cirkulárnej ekonomiky.

## Seminár o digitalizácii

Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK) v spolupráci so spoločnosťou Signi pripravila 13.11 o 10:00 h odborný online seminár na tému Digitalizácia malých a stredných podnikov – ako na to v praxi? Digitalizácia je dnes kľúčom k efektívnejšiemu fungovaniu firiem, úspore času aj nákladov. Na seminári sa dozviete, ako možno moderné digitálne nástroje – vrátane elektronického podpisovania, automatizácie procesov a prehľadnej správy dokumentov – jednoducho zaviesť aj v malom alebo strednom podniku.

Podujatím bude sprevádzať Stanislav Tribus – odborník na digitálne riešenia pre firemnú administratívu a spoluprácu, pôsobiaci v spoločnosti Signi ako Head of sales SK.

**Registrácia:** <https://forms.gle/9pkxZ7nDDQdia3hN8>

**Viac o spoločnosti Signi:** [www.signi.com/sk](http://www.signi.com/sk)

## Ženy v biznise

Združenie podnikateliek a manažerok v spolupráci s Bratislavskou regionálnou komorou SOPK pripravilo pre podnikateľky, manažérky a všetky aktívne ženy zo sveta biznisu inšpiratívne podujatie WOMEN IN BUSINESS: Slovensko-české biznis fórum

Podujatie sa uskutoční 27. novembra 2025, 16:00 – 20:15 hod v SPACE UP COWORKING na Záhradníckej 95.

**Viac informácií a registrácia:** [www.uspesnezeny.sk/produkt/women-in-business](http://www.uspesnezeny.sk/produkt/women-in-business)

V prípade záujmu o účasť prosím kontaktujte Ivanu Kondášovú, [zdruzeniepam@gmail.com](mailto:zdruzeniepam@gmail.com), 0948/266 993.

## Colné predpisy v praxi

Bratislavská regionálna komora SOPK pripravila na 20.11. (štvrtok) 2025 v čase od 09:00 do 16:00 h odborný seminár Colné predpisy v praxi.

Prezentačný seminár bude v priestoroch komory na Jašíkovej 6 a poskytne prehľad o colných predpisoch EÚ a SR, výklad vybraných pojmov (colný status tovaru, deklarant, zastupovanie v colnom konaní), o priebehu colných procesov pri dovoze a vývoze, kľúčových oblastiach colných formalít (zatriedenie tovaru, pôvod, colná hodnota) a o colnom dlhu a colných zárukách.

Lektorom seminára bude Ing. Tibor Vojtko – expert na problematiku ciel.

**Prihlásenie:** <https://forms.gle/CZMv6aaocJsFX9ua6>

## Colný sadzobník EÚ a systému TARIC



Dňa 4. októbra 2025 sa v priestoroch Slovenskej pošty na Tomášikovej ulici v Bratislave uskutočnil odborný seminár s názvom „Colný sadzobník EÚ a systém TARIC – pravidlá colného zatriedenia tovaru“, ktorý zorganizovali spoločne Banskobystrická a Bratislavská regionálna komora SOPK.

Podujatie bolo určené pre odborných pracovníkov Slovenskej pošty a poskytlo aktuálny prehľad o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru, spoločnom colnom sadzobníku EÚ a uplatňovaní sadzobných a nesadzobných opatrení pri dovoze a vývoze tovaru.

Seminár viedol Ing. Tibor Vojtko, odborník s viac než dvadsiročnou praxou v colnej správe, bývalý riaditeľ odboru Colného riaditeľstva SR a člen pracovných skupín pri Európskej komisii. Účastníci ocenili jeho praktické skúsenosti, podnetné diskusie a množstvo konkrétnych príkladov z praxe.

Počas celodenného programu získali účastníci nielen nové poznatky, ale aj osvedčenia o absolvovaní vzdelávania. Atmosféra bola pracovná, ale zároveň priateľská a otvorená pre otázky a zdieľanie skúseností.

Seminár je súčasťou dlhodobej snahy SOPK podporovať odborné vzdelávanie a zvyšovanie kompetencií zamestnancov podnikov a inštitúcií nielen v oblasti colnej problematiky a medzinárodného obchodu.

# Únia na pomoc inováciám

Európska komisia odštartovala stratégiu na podporu začínajúcich inovatívnych firiem a na pomoc pri ich raste v snahe udržať tieto spoločnosti v Európe. „Startupy sú nevyhnutné pre budúcnosť Európy, poháňajú inovácie a udržateľný rast, vytvárajú vysokokvalitné pracovné miesta, priťahujú investície a znižujú strategické závislosti,“ uviedla Komisia pri prezentácii stratégie.



„**S**tartupy sú nevyhnutné pre budúcnosť Európy, poháňajú inovácie a udržateľný rast, vytvárajú vysokokvalitné pracovné miesta, priťahujú investície a znižujú strategické závislosti,“ uviedla Komisia pri prezentácii stratégie.

„Napriek pevným základom má stále príliš veľa z nich problém preniesť nápady z laboratória na trh alebo rásť a rozvíjať sa v rámci Európskej únie,“ dodala.

Zatiaľ čo v EÚ bolo založených viac startupov ako v USA, takmer 30 % európskych inovatívnych firiem v uplynulých 15 rokoch presunulo svoje sídlo mimo bloku, uviedol podpredseda Európskej komisie pre prosperitu a priemernú stratégiu Stéphane Séjourné. Podľa predchádzajúcich informácií Komisie sa väčšina tzv. jednorozčtov (startupov, ktoré dosiahnu trhovú hodnotu viac ako 1 miliarda USD; 880,6 milióna eur) sťahuje do Spojených štátov.

Séjourné uviedol, že cieľom je hľadať spôsoby, ako udržať úspešné startupy, ktoré sú momentálne vo fáze rastu a potrebujú financovanie, v Únii. Komisia počíta s 20 opatreniami na zastavenie presunu firiem do zahraničia.

Zameria sa pritom na strategické technológie vrátane umelej inteligencie (AI), kvantových technológií, pokročilých polovodičov, biotechnológií, čistej technológie a energetiky, obrany, vesmíru a robotiky.

Zjednodušiť sa majú aj predpisy o platobnej neschopnosti, pracovné a daňové právo a firmy budú môcť digitálne komunikovať s vládnymi orgánmi v celej EÚ.

Je potrebné sprístupniť tiež možnosti financovania a investícií a zlepšiť prístup ku kvalifikovaným pracovníkom, dodala Komisia.

## Treba využiť príležitosť

Európska únia v rokoch 2025 – 2027 vyčlení

na podporu vedeckého výskumu v EÚ ďalší finančný balík v objeme 500 miliónov eur. V prejave na konferencii „Choose Europe for Science“ (Podte robíť vedu do Európy), ktorej cieľom je prilákať do Európy vedcov zo zahraničia, to v Paríži oznámila predsedníčka Európskej komisie (EK) Ursula von der Leyenová, informovala agentúra AFP. Dodala, že vďaka spomínanej finančnej iniciatíve by sa Európa mohla stať „magnetom pre výskumníkov“ vrátane amerických vedcov nespokojných s politikou prezidenta USA Donalda Trumpa, ktorého administratíva sa vyhráza znížením federálneho financovania Harvardovej i ďalším univerzitám.

Von der Leyenová uviedla, že EÚ chce zakotviť slobodu vedeckého výskumu. „Zoči-voči rastúcim hrozbám na celom svete Európa nezľaví zo svojich zásad a musí zostať kolískou akademickej a vedeckej slobody,“ povedala.

Informovala, že v Európskej výskumnej rade (ERC) by mal vzniknúť nový sedemročný „supergrant“, aby takto bola najlepším vedcom ponúknutá dlhodobější perspektíva. Šéfkva EK pripomenula, že ERC už teraz podporuje výskumníkov, ktorí sa usadzujú v Európe – poskytuje im podporu nad rámec ich grantu. „Teraz zdvojnásobujeme sumu, ktorú môžu tento rok dostať. Chceme túto podporu predĺžiť aj na roky 2026 a 2027,“ dodala.

## Pripravujú zákon o inováciách

EK sa chce zamerať aj na urýchlenie procesov – od výskumu po transformačné inovácie a obchodné príležitosti. „Preto navrhujeme európsky zákon o inováciách – vôbec prvý –, ako aj stratégiu pre startupy a scaleupy,“ povedala von der Leyenová a zdôraznila, že cieľom je odstrániť regulačné prekážky a uľahčiť prístup ku kapitálu. Na konferencii vystúpil aj francúzsky prezidi-

ent Emmanuel Macron. „Nikto si nemohol predstaviť, že táto najväčšia demokracia na svete, ktorej ekonomický model sa tak silne spolieha na slobodnú vedu... urobí takú chybu,“ vyhlásil Macron o diani v USA. Zároveň oznámil uvoľnenie ďalších 100 miliónov eur na prilákanie zahraničných výskumníkov do Francúzska.

Odborníci podľa agentúry AFP tvrdia, že hoci krajiny EÚ môžu ponúknuť konkurencieschopnú výskumnú infraštruktúru a vysokú kvalitu života, vo financovaní výskumu a odmeňovaní vedcov európske štáty výrazne zaostávajú za úrovňou v USA. Prezident francúzskeho Národného vedecko-výskumného centra (CNRS) Antoine Petit však vyjadril nádej, že tento rozdiel v odmeňovaní sa bude zdať menej významný, keď sa zohľadnia nižšie náklady na vzdelávanie a zdravotnú starostlivosť a štedrejšie sociálne dávky v krajinách EÚ.

## Francúzsko v prvých radoch

Macronov úrad informoval, že Francúzsko a EÚ sa zameriavajú na výskumníkov v niekoľkých špecifických sektoroch vrátane zdravotníctva, klímy, biodiverzity, umelej inteligencie a vesmíru.

AFP poznamenala, že Macron už v apríli apeloval na zahraničných, najmä amerických, výskumníkov, aby si pre svoju kariéru vo vede vybrali Francúzsko. Taktiež predstavil plány financovania, ktoré pomôže univerzitám a iným výskumným inštitútom pokryť náklady na príchod zahraničných vedcov do Francúzska.

Ako prvý úspech AFP spomenula Univerzitu Aix Marseille, ktorá nedávno oznámila, že do svojho programu „Bezpečné miesto pre vedu“ dostala množstvo prihlášok od uchádzačov, ktorým v USA v dôsledku škrtov pre sektor vedy hrozí prepustenie alebo obmedzenie projektov.

# Slovensko potrebuje modernizáciu

Na zvýšenie životnej úrovne musí nájsť Slovensko odvahu investovať do nových oblastí. Povedal to na výročnom zasadnutí Národného výboru Medzinárodnej obchodnej komory Slovensko bývalý predseda Slovenskej akadémie vied Pavol Šajgalík.



„**P**roblém podľa mňa spočíva v tom, že sme si zakonzervovali istý ekonomický model, model podpory súkromného sektora, ktorý je nevyhnutný preto, aby krajina produkovala výrobky s vyššou prídanou hodnotou,“ uviedol Šajgalík.

Prosperitu štátom podľa neho prinášajú inovácie. Zdôraznil, že Slovensko má oproti okolitým štátom ako je Rakúsko, Maďarsko či Česko najnižší inovačný faktor na úrovni 72 % priemeru EÚ. Inovačný faktor Rakúska je 127 a podobný ho má aj Írsko, pričom sú to krajiny, ktoré prechádzajú rovnakou transformáciou v inováciách ako SR.

## **NBS: rýchlejšia rast a sociálna inklúzia**

O budúcnosti Slovenska rozhodne schopnosť prejsť na inovačný model ekonomiky. Súčasný hospodársky model totiž stráca dych, pričom malá zraniteľná ekonomika SR čelí deglobalizácii, klimatickým zmenám a starnutiu obyvateľstva. Navyše, sociálny systém počas kríz neochránil najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva. Opatrenia preto musia posilniť inovácie, ako aj odolnosť ekonomiky a musí ich pocítiť celá spoločnosť. Upozornili na to predstavitelia Národnej banky Slovenska pri predstavovaní tohtoročného vydania publikácie Štrukturálne výzvy.

Dokument vydáva banka pravidelne od roku 2021 a poukazuje v ňom na najväčšie výzvy a problémy Slovenska. V roku 2025 rezonujú podľa NBS najmä dve výzvy. Ide o zrýchlenie rastu produktivity a sociálnu inklúziu. „Pre-

chod na rozmanitejšiu ekonomiku založenú na inováciách je mimoriadne dôležitý, keďže sme výrazne odkázaní na svetový obchod. Obchodné vojny môžu priniesť do budúcnosti menší rast, stratu pracovných miest a ďalší tlak na rozpočet,“ vysvetlila. Rastúcou výzvou je podľa nej aj sociálna oblasť. „Chudoba v posledných rokoch rastie najmä na východe krajiny a sociálny „výťah“ medzi generáciami sa zasekáva,“ upozornila.

## **Investovanie do budúcnosti**

Čo sa týka potrebných opatrení, dôležité je podľa centrálnej banky zlepšiť školstvo, podporiť podnikanie, posilniť fungovanie verejných inštitúcií a lepšie financovať a organizovať výskum a vývoj. Potrebné je tiež zastaviť odchod talentovaných ľudí do zahraničia a pritiahnúť odborníkov zo zahraničia. Adresnejšia sociálna politika môže nielen pomôcť najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva, ale stať sa aj súčasťou nevyhnutnej konsolidácie verejných financií.

Hlavný ekonóm NBS Michal Horváth upozornil, že investičné prostredie na Slovensku je momentálne zlé, SR nie je atraktívnou krajinou pre zahraničných investorov a aj na správaní domácich firiem je vidieť, že investujú podstatne menej ako v minulosti. Slovensko preto podľa neho potrebuje „pozitívny príbeh“, v ktorom sa uvidia zahraniční investori a aj tým domácim dá dôvod na to, aby prijímali ľudí a investovali do nového vybavenia.

„Je dôležité vytvoriť (vhodné) prostredie a potom veríme tomu, že biznis si už nájde to, čo

sa na Slovensku oplatí rozvíjať. Potrebujeme najmä modernizovať naše prostredie v oblasti vzdelávania, v oblasti vedy, výskumu, podpory inovácií tak, aby sme neboli len montážnou dielňou, ale boli sme pripravení aj na výrobu alebo poskytovanie služieb, ktoré majú vyššiu pridanú hodnotu,“ priblížil Horváth.

## **Vidieť aj mierny pokrok**

Napriek problémom je však podľa neho vidieť aj pokrok v niektorých oblastiach. „Máme tu konsolidáciu verejných financií, ktorá predstavuje veľmi dôležitý prvý krok na dlhej ceste k ozdraveniu verejných financií. Aj z nášho materiálu vyplýva, že vďaka tomu je ekonomika trochu menej zraniteľná, ako bola pred rokom. Ale práce v tejto oblasti, samozrejme, je ešte dost,“ zdôraznil.

Povzbudivo podľa Horvátha vyznieva tiež aktuálny vývoj v oblasti produktivity a rastu ekonomiky, najmä v porovnaní s priemerom Európskej únie, aj keď už nie v porovnaní s niektorými inými krajinami v regióne. „Ale zdá sa, ako keby v posledných rokoch minimálne dochádza k miernemu obratu, čo sa týka dobiehania životnej úrovne vyspelejších krajín. Je to však stále veľmi krehká situácia, úrovne rastu podstatne zaostávajú za tými úrovňami, na ktoré sme boli zvyknutí predošlých dekádach,“ pripomenul ekonóm. Vyzdvihol aj iniciatívy súvisiace s plánom obnovy, v oblasti základného školstva či modernizácie verejnej správy. Ak sa dôsledne dokončia, môžu slovenskej ekonomike pomôcť. ●



# Závislosť na technológiách ohrozuje bezpečnosť

Kým krajiny ako Nemecko začínajú odstraňovať technológie od čínskych firiem Huawei a ZTE zo svojej infraštruktúry, slovenské ministerstvo investícií hovorí, že sa s Čínou snaží viesť odborný dialóg. EÚ sa bude otázkou zaoberať pri plánovanej revízii Zákona o kybernetickej bezpečnosti.

**E**urópska únia dáva čoraz väčší dôraz na suverenitu svojej technologickej a kritickej infraštruktúry. Tá je poháňaná napríklad obavou, že technológie od čínskych firiem môžu predstavovať bezpečnostné riziko, keďže nie sú dostatočne nezávislé od tamojšej autoritárskej vlády. Niektoré členské krajiny, vrátane Nemecka, už pristúpili k zákazom, či dokonca povinnému odstraňovaniu produktov od firiem Huawei a ZTE zo svojej infraštruktúry. Slovensko však zatiaľ ani presne nevie, ako na tom je.

„V súčasnosti nemáme k dispozícii jednotnú štatistiku alebo komplexný prieskum, ktorý by detailne mapoval podiel zahraničných, vrátane čínskych technológií v kritickej infraštruktúre Slovenskej republiky,“ hovorí tlačové oddelenie ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI).

## Kybernetická bezpečnosť

V tomto prístupe však nie je Slovensko osamotené. Európska únia napríklad už v roku 2020 prijala tzv. „5G Toolbox“, teda súbor odporúčaní, ktorý mal členským štátom pomôcť pri vyhodnocovaní a obmedzovaní rizikových dodávateľov v mobilných sieťach novej generácie.

Väčšina krajín, vrátane Slovenska, do svojej legislatívy prijala opatrenia, ktoré by jej umožnili obmedziť vplyv vysoko rizikových dodávateľov. Slovensko do zákona o kybernetickej bezpečnosti zaviedlo možnosť zá-

kazu technológie po posúdení rizík, ktoré by predložil Národný bezpečnostný úrad.

Avšak ku konkrétnym obmedzeniam pristúpilo iba 11 členských štátov, medzi ktoré Slovensko nepatrí. Jednou z prvých krajín, ktoré tak urobilo, bolo Švédsko. Tamojší telekomunikačný regulátor úplne zakázal využívanie technológií od firiem Huawei a ZTE pri budovaní 5G sietí, a prikázal im existujúcu infraštruktúru odstrániť do začiatku roka 2025.

Spoločnosť Huawei tento zákaz napadla na súde, keďže dlhodobo argumentuje, že v Európe funguje ako akákoľvek iná firma a nepredstavuje bezpečnostné riziko. Tvrdí, že akúkoľvek požiadavku od vlády, aby zdieľala informácie, alebo inak využila jej infraštruktúru v Európe, by odmietla. Súd sa však postavil na stranu regulátora.

Aj Nemecko minulý rok pristúpilo k dohode s telekomunikačnými operátormi, ktorí sa zaviazali do konca roku 2029 odstrániť niektoré zariadenia od ZTE a Huawei z kľúčových častí 5G sietí.

Slovensko medzi krajiny, ktoré by pristúpilo k podobnému konkrétnemu kroku, nepatrí. Podľa analýzy firmy Strand Consult bol však v roku 2024 podiel mobilných sietí s rizikovými komponentmi na Slovensku iba 15 percent.

Napriek tomu silnejú hlasy potom, aby sa zákaz stal v EÚ záväzným. Volali napríklad po tom europoslanci z výboru pre priemysel, výskum a energetiku, ale aj Mario Draghi vo svojej správe o konkurencieschopnosti Európy.

Európska komisia, ktorá má v EÚ právomoc navrhovať právne záväznú legislatívu, sa na otázku závislosti od tretích krajín začína pozerať komplexnejšie.

„Podobné riziká ako v sieťach 5G vidíme aj v iných dodávateľských reťazcoch v oblasti informačných a komunikačných technológií. Harmonizovaný prístup k bezpečnosti dodávateľského reťazca by mohol riešiť súčasnú fragmentáciu vnútorného trhu spôsobenú rôznymi prístupmi na vnútroštátnej úrovni, zabrániť kritickým závislostiam a znížiť riziko našich dodávateľských reťazcov od vysoko rizikových dodávateľov, čím by sa zabezpečila naša kritická infraštruktúra,“ odkazuje hovorkyňa eurokomisie s tým, že sa touto témou zaoberá pri revízii Zákona o kybernetickej bezpečnosti.

Ten by mala predstaviť ešte tento rok. V rámci konzultácie napríklad po povinnom zakázaní výrobkov od Huawei a ZTE volal ich fínsky konkurent, firma Nokia.

## Spoločný európsky postup

Podľa Asociácie mobilných operátorov Slovenska (ASMOS) je bezpečnosť digitálnej infraštruktúry témou, ktorá sa netýka len telekomunikačného sektora.

„Riziko môžu predstavovať aj samotné technológie využívané v jednotlivých sektoroch (IT, telekomunikácie, energetika, automotive, kritická infraštruktúra), komponenty využívané v rámci výroby rôznych zariadení, transfer a uchovávanie dát a prístup k nim

a pod. v prípade, ak tieto pochádzajú z krajín, ktoré nedodržiavajú medzinárodné štandardy správania v digitálnom priestore,” hovorí Henrich Krejčí, výkonný riaditeľ ASMOS. Aj preto volajú po prijímaní spoločných rozhodnutí na úrovni Európskej únie, v úzkej spolupráci s ďalšími európskymi krajinami a globálnymi partnermi.

Spoločnosť Huawei sa nedávno spomínala aj v kontexte solárnych panelov. Tento rok bol dokonca jej lobistom zakázaný prístup do Európskej komisie a Európskeho parlamentu, v rámci vyšetrovania obvinení, že sa firma snažila európskych politikov a úradníkov podplatiť, aby nebojovali za sprísnenie opatrení. Huawei aj tieto obvinenia odmieta.

Do hry však vstupujú aj čoraz väčšie obavy vyplývajúce z meniacej sa politickej situácie v USA. Európa je totiž výrazne závislá na americkom softvéri a cloudových službách. Riziko sa ukázalo v praxi, keď spoločnosť Microsoft obmedzila prístup k emailu Kari-movi Khanovi, hlavnému prokurátorovi Medzinárodného trestu v Haagu. Stalo sa tak potom, čo administratíva Donalda Trumpa na prokurátora uvalila sankcie, pretože sa jej nepáčilo, že vyšetroje údajné izraelské vojnové zločiny v Pásme Gazy.

Členské štáty sa však nevedia zhodnúť na tom, či je to už podobný problém, ako v prípade Číny.

### Digitálna suverenita Európy

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI) deklaruje, že Slovensko podporuje ciele EÚ smerujúce k posilňovaniu digitálnej a technologickej suverenity Európy, vrátane znižovania závislosti od mimoeurópskych technológií v strategických oblastiach.

Skôr ako v zákazoch však vidí cestu v podpore európskych dodávateľov.

„Naším cieľom nie je vytvárať bariéry, ale podporovať férové prostredie, v ktorom môžu európski dodávatelia obstáť kvalitou, bezpečnosťou a súladom s európskymi hodnotami,” uviedol rezort.

Ministerstvo zároveň pripomína, že Slovensko sa snaží viesť odborný dialóg aj s Čínou, najmä na základe memoranda o porozumení, ktoré položilo základy bilaterálnej spolupráce v oblasti digitálnej infraštruktúry, elektronického obchodu a inovácií.

Štátny tajomník ministerstva nedávno prijal delegáciu z Číny, za čo bol opozíciou kritizovaný práve pre obavy z čínskeho vplyvu na európsku kritickú infraštruktúru.

„Ako sme už zdôraznili počas návštevy čínskej delegácie na MIRRI SR, Slovenská republika považuje dialóg a odbornú spoluprácu za dôležitý nástroj presadzovania svojich záujmov a hodnôt,” odkazuje MIRRI. ●

## Napriek stratám má AI dôveru firmám

**T**akmer každá veľká spoločnosť, ktorá zaviedla umelú inteligenciu (AI), utrpela počiatočnú finančnú stratu, zvyčajne v dôsledku nedodržiavania predpisov, chybných výstupov, zaujatosti alebo narušenia cieľov v oblasti udržateľnosti. Poškodenie povesti alebo právne problémy hlásili firmy menej často, oznámila poradenská spoločnosť EY.

Spoločnosť EY svoje zistenia opiera o výsledky prieskumu, v rámci ktorého v júli a auguste oslovila na celom svete 975 manažérov zodpovedných za umelú inteligenciu v spoločnostiach s ročným obratom presahujúcim jednu miliardu dolárov (861,25 milióna eur). Celkové straty EY odhaduje na 4,4 miliardy USD, pričom ukazovatele ako rast tržieb, úspory nákladov a spokojnosť zamestnancov zaostali za očakávaniami. Oslovené firmy napriek tomu zostávajú optimistické a veria, že zavedenie umelej inteligencie v konečnom dôsledku prinesie významný prospech, uviedla spoločnosť EY.

### Zvyšuje efektívnosť a kvalitu

„Umelá inteligencia jednoznačne zvyšuje efektívnosť a produktivitu, ľudia robia viac a rýchlejšie. Tvorba hodnoty však zaostáva, pretože tieto zisky sa spätne investujú do ďalšej práce, nie nevyhnutne do znižovania nákladov alebo do okamžitého zvyšovania príjmov,” uviedol Joe Depa, globálny riaditeľ pre inovácie v spoločnosti EY.

Prieskum spoločnosti EY sa zamerával na takzvanú „zodpovednú AI”, teda sériu ukazovateľov, ktoré hodnotia, či spoločnosti zaviedli interné zásady riadenia pre AI, komunikovali jasné pokyny o jej používaní a monitorovali dodržiavanie predpisov. Spoločnosti s komplexnejšie rozvinutými politikami zodpovednej AI vykázali lepšie výsledky v oblasti predaja, úspor nákladov a spokojnosti zamestnancov, uviedla spoločnosť EY.

### Keď si AI vymýšľa

Asistenti umelej inteligencie, ako napríklad ChatGPT, robili chyby približne v polovici prípadov, keď dostali otázku na spravodajské udalosti, vyplýva z rozsiahlej štúdie európskych verejnoprávných vysielateľov zverejnenej v stredu.

Medzi chyby patrila zámena správ s paródiou či humorom, nesprávne uvádzanie dátumov alebo vymýšľanie si udalosti. Správa Európskej vysielacej únie (EBU) sa zamerala na štyroch používaných asistentov AI: ChatGPT od OpenAI, Copilot od



Microsoftu, Gemini od Googlu a Perplexity. Testovanie sa konalo koncom mája a začiatkom júna a zapojilo sa doň 22 verejnoprávných médií z 18 prevažne európskych krajín, ktoré asistentom AI položili rovnaké otázky týkajúce sa spravodajstva.

Celkovo 45 percent všetkých odpovedí generovaných AI malo „aspoň jeden zásadný problém” bez ohľadu na jazyk alebo krajinu pôvodu, uvádza sa v správe EBU. Každá piata odpoveď „mala závažné problémy s presnosťou, vrátane vymyslených detailov a zastaraných informácií”. Zo štyroch asistentov vyšiel najhoršie Gemini, u ktorého sa preukázali významné problémy v 76 percentách odpovedí, čo je viac než dvojnásobok oproti ostatným asistentom. Zistilo sa, že Gemini podal slabý výkon pri získavaní informácií.

### Dôveruj, ale preveruj

Jedným z najčastejších problémov v 3000 odpovediach boli zastarané informácie. Na otázku „Kto je pápež?” ChatGPT, Copilot a Gemini v odpovedi pre rôzne médiá uviedli: „František”, hoci ten bol v tom čase už mŕtvy a nahradil ho Lev XIV.

„Asistenti AI stále nie sú spoľahlivým spôsobom prístupu k správam a ich konzumácie,” povedali Jean Philip De Tender, zástupca generálneho riaditeľa EBU, a Pete Archer, vedúci oddelenia pre AI v britskej stanici BBC.

Napriek týmto nedostatkom slúžia asistenti AI na získavanie informácií najmä mladými ľuďmi čoraz častejšie. Podľa správy, ktorú zverejnil Reuters Institute, ich každý týždeň na získavanie súhrnov správ využíva 15 percent ľudí mladších ako 25 rokov.

Zverejnená štúdia je „prvou tohto rozsahu”, povedal pre agentúru AFP riaditeľ pre inovácie rozhlasovej stanice Radio France Matthieu Beauval; ●

# VŠ a SAV čaká hodnotenie kvality

Spolu 169 nezávislých medzinárodných hodnotiteľov z 88 univerzít a výskumných inštitútov z 23 krajín sveta posúdi kvalitu vedy a tvorivých výstupov slovenských vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied (SAV). Začína sa v poradí druhej periodickej hodnotenie vedy a tvorivých výstupov vysokých škôl a SAV – Verification of Excellence in Research (VER) 2026. Informoval o tom odbor komunikácie a marketingu Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže (MŠVVaM) SR s tým, že výsledky budú zverejnené budúci rok.

Kým v roku 2022 bolo hlavným cieľom hodnotenia VER posúdiť kvalitu vedeckých a umeleckých výstupov, v tomto kole hodnotenia budú odborníci posudzovať aj širší spoločenský dosah vedeckej a umeleckej činnosti. „Nezávislí experti sa nebudú sústreďovať iba na odbornú úroveň publikácií, umeleckých diel či technologických inovácií, ale aj na to, ako sa výsledky tejto tvorivej práce premietajú do každodenného života,“ priblížilo ministerstvo. Cieľom je podľa neho zistiť, do akej miery slovenská veda a umenie prispievajú k riešeniu spoločenských výziev, zlepšovaniu kvality života ľudí či posilňovaniu kultúrneho a hospodárskeho rozvoja krajiny.

## Experti z najlepších univerzít

Rezort kladie dôraz na odborné a objektívne hodnotenie verejných výskumných inštitúcií. V komisiách sú podľa neho zastúpení experti z najlepších univerzít sveta, ako je Princeton University, University College London či The University of Melbourne. „Už výsledky z prvého periodickeho hodnotenia preukázali, že naše VŠ majú potenciál na re-



alizáciu kvalitného výskumu, ktorý obstojí aj v medzinárodnej konkurencii. Veríme, že vysokú úroveň potvrdí aj hodnotenie VER 2026,“ uviedol minister školstva Tomáš Drucker.

Do hodnotenia bolo podľa MŠVVaM podaných celkovo 406 žiadostí - z toho 355 podali VŠ a 51 pracoviská SAV. Doplnilo, že hodnotitelia spolu posúdia 6750 tvorivých výstupov (5550 z VŠ, 1200 zo SAV) a 10.375 zamestnancov (8694 z VŠ, 1681 zo SAV). Hodnotenie sa podľa neho uskutoční v 28 oblastiach výskumu, pričom hodnotiť sa budú vedecké a iné tvorivé výstupy, spoločenský dosah vedeckej a umeleckej činnosti, ako aj kvalita výskumného prostredia jednotlivých pracovísk.

## Výsledky ovplyvnia financovanie

Výsledky VER 2026 poslúžia ako podklad pre financovanie VŠ. Ako skonštatoval rezort, na financovanie vedy na VŠ budú mať tieto výsledky rozhodujúci vplyv. Zároveň budú

podľa neho tieto informácie osožné aj pre všetkých, ktorí sa chcú zorientovať v kvalite slovenských verejných výskumných pracovísk, napríklad aj pre uchádzačov o štúdium. „Výsledky, ktoré zverejníme po ukončení všetkých posudzovaní v júni 2026, poskytnú komplexný obraz o stave a, čo je podstatné, aj o perspektívach slovenskej vedy,“ povedal štátny tajomník pre vysoké školstvo a akademický výskum Róbert Zsembera.

Periodické hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti je odborným hodnotením tvorivej činnosti slovenských vedeckých a výskumných inštitúcií, teda verejných VŠ a SAV. Prvé periodicke hodnotenie sa uskutočnilo v roku 2022 (VER 2022) a hodnotili sa v ňom roky 2014 až 2019. Výsledky v súčasnosti pripravovaného periodickeho hodnotenia za roky 2020 až 2024 - VER 2026 budú zverejnené v roku 2026. ●

# Potrebuje vzdelaných ľudí

Verejné vysoké školy sa budú môcť uchádzať o financie na rozvoj študijných programov zameraných na zvyšovanie podnikateľského a inovačného potenciálu študentov. Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR cez nový národný projekt rozdelí školám 8,9 milióna eur. Výzvu pre VŠ vyhlási v najbližších dňoch. TASR o tom informoval odbor komunikácie a marketingu MŠVVaM.

„Cieľom výzvy je, aby dostal šancu každý študent, ktorý bude mať chuť pretaviť svoj inovatívny či podnikateľský nápad na re-

alitu, aby ho vysoká škola naučila ako na to, ako uspieť, a tým pomôcť rozvíjať našu krajinu,“ uviedol štátny tajomník rezortu školstva Róbert Zsembera. MŠVVaM v rámci projektu podporí inovovanie študijných programov.

Národný projekt chce zvyšovať konkurencieschopnosť verejných vysokých škôl a motivovať študentov zostať doma a budovať ekonomický rast krajiny. „Bez inovatívnych riešení nezaistíme stabilný a dlhodobý rast našej krajiny. Preto je veľmi dôležité rozvíjať vzdelávanie v tejto oblasti. Podpora podni-

katelského a inovačného potenciálu študentov je pre nás jednou z kľúčových priorít,“ uviedol minister školstva Tomáš Drucker.

Národný projekt verejnosti oficiálne predstavia na konferencii GradeUP a podujatí Noc podnikavosti. Uskutočnia sa 13. novembra v priestoroch Technickej univerzity v Košiciach a Univerzitetného vedeckého parku TECHNICOM pod záštitou prezidenta SR Petra Pellegriniho. Na podujatiach priblížia svet inovácií a startupov, ktoré sa už dnes rodia v prostredí verejných vysokých škôl na Slovensku. ●

# Investícia do talentov sa oplatí

Rok 2025 priniesol mladým vedeckým talentom mimoriadne úspechy: zlato z Európskej fyzikálnej olympiády, Medzinárodného turnaja mladých fyzikov, Medzinárodnej matematickej olympiády a Medzinárodnej geografickej olympiády s víťazstvom Slovenska v kategórii poster, historické tímové prvenstvo zo Stredoeurópskej matematickej olympiády a medaily zo všetkých kľúčových medzinárodných súťaží v prírodných vedách.



Úspechy dokazujú, že investícia do podpory talentov má zmysel a mladí vedci môžu prispieť k lepšej budúcnosti Slovenska. Podľa Národného inštitútu vzdelávania a mládeže, ktorý olympiády zastrešuje, zároveň rastie počet mladých zapojených do predmetových súťaží každým rokom.

## Slovenskí študenti patria medzi najlepších

Najväčší úspech zaznamenal Marián Koval', ktorý sa stal absolútnym víťazom Európskej fyzikálnej olympiády (EuPhO) spomedzi 188 súťažiacich z 39 krajín. Slovenský tím si odtiaľ odniesol dve zlaté medaily, jednu striebornú a dve bronzové medaily. V Dubaji sa na 57. ročníku Medzinárodnej chemickej olympiády podarilo uspieť všetkým štyrom reprezentantom – traja získali striebornú a jeden bronzovú medailu. Historický moment zažili slovenskí matematici, ktorí po prvýkrát získali zlato v tímovej súťaži Stredoeurópskej matematickej olympiády a obsadili prvé miesto spomedzi desiatich krajín. Okrem toho pridali dve strieborné, tri bronzové medaily a čestné uznanie z individuálnych disciplín. Výrazný posun zaznamenala aj slovenská biológia – tím z Medzinárodnej biologickej olympiády (IBO) priniesol jednu striebornú medailu a tri bronzové, čo predstavuje druhý najlepší výsledok za posledných pätnásť rokov. „Je to zaslúžená odmena za obrovské odhodlanie a množstvo práce, ktoré študenti do prípravy vložili. Aj keď sú mnohí z nich ešte len na strednej

škole alebo na začiatku vysokoškolského štúdia, ich znalosti v niektorých oblastiach už dnes dosahujú úroveň končiacich bakalárov,“ hovorí Mgr. Katarína Juríková, PhD., vedúca autorského kolektívu Biologickej olympiády pre kat. A a B.

„Chcela by som sa poďakovať celému autorskému kolektívu, ktorý sa podieľal na ich príprave – často ide o mladých vedcov, lekárov či absolventov, ktorí sami v minulosti prešli Biologickou olympiádou a dnes sa vracajú ako mentori. Aj vďaka podpore Nadácie Dionýza Ilkoviča sa okolo olympiády tvorí aktívna komunita učiteľov a študentov, ktorá každý rok zvyšuje úroveň prípravy a prináša výsledky, na ktoré môžeme byť hrdí.“

Silnú sezónu má za sebou aj slovenská informatika. Na Medzinárodnej olympiáde v informatike (IOI) získal slovenský tím dve bronzové medaily a dve čestné uznania. Výnimočne sa darilo aj dievčatám – z Európskej dievčenskej olympiády v informatike (EGOI) v Bonne si odniesli jednu striebornú medailu a dve bronzové.

## Za úspechmi stoja učители a mentori

„Tohtoročné výsledky potvrdzujú, že slovenskí študenti dokážu konkurovať najlepším na svete,“ uviedol doc. RNDr. Martin Plesch, PhD., predseda poroty Ceny Dionýza Ilkoviča. „Za každou medailou sú stovky hodín príprav, desiatky víkendov strávených na sústredeniach a obrovská podpora učiteľov a mentorov, ktorí sa svojim žiakom venujú nad rámec povinností. Aj preto Nadácia Dionýza Ilkoviča oceňuje

nielen úspechy mladých talentov, ale aj prácu ich učiteľov – pretože oni sú skutočnými katalyzátormi týchto výsledkov.“

Nadácia Dionýza Ilkoviča dlhodobo podporuje učiteľov prostredníctvom Ceny Dionýza Ilkoviča, a v tomto roku v novembri ju udelia už po deviatykrát. Ocenenie prináša príbehy výnimočných pedagógov prirodovedných predmetov a upozorňuje na ich nezastupiteľnú úlohu v rozvoji mladých vedeckých talentov.

## Systémová podpora prináša ovocie

Predmetové olympiády na Slovensku zastrešuje Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVaM), ktorý ich organizuje v spolupráci so školami a s partnermi. „NIVaM zohráva kľúčovú úlohu v organizácii a koordinácii olympiád na Slovensku. Spoločne s partnermi, ako je aj Nadácia Dionýza Ilkoviča, vytvárame podmienky na to, aby študenti mali prístup k špičkovej príprave a mohli Slovensko dôstojne reprezentovať na medzinárodnej scéne,“ povedal RNDr. Roman Lehotský z NIVaM. „Teší nás, že tento rok sme zaznamenali nielen výborné výsledky, ale aj rastúci záujem mladých o účasť na predmetových súťažiach – je to jasný dôkaz, že investícia do podpory talentov sa Slovensku vracia.“

Nadácia Dionýza Ilkoviča popri oceňovaní učiteľov financuje aj prípravné kempy a cestovné náklady olympionikov. Vďaka tomu sa každý rok vytvára silná sieť mladých talentov a mentorov, ktorá posúva Slovensko bližšie k výsledkom svetovej úrovne.



# Hodnota falzifikátov dosiahla rekord

**Európska komisia a Úrad EÚ pre duševné vlastníctvo (EUIPO) upozornili, že colné orgány a orgány dohľadu nad trhom EÚ v roku 2024 zadržali 112 miliónov falšovaných položiek v hodnote 3,8 miliardy eur. Ide o druhý najvyšší počet zachytených falšovaných kusov v histórii EÚ.**

**E**UIPO spresnil, že napriek poklesu celkového objemu falšovaných položiek oproti rekordom z roku 2023 (152 miliónov) sa ich hodnota prudko zvýšila v dôsledku elektronických cigariet a drahších položiek, ako je softvér a luxusný tovar.

## Preťažené systémy

Správa varuje, že rast elektronického obchodu a geopolitické zmeny zatažujú systémy presadzovania práva, a zdôrazňuje potrebu posilnených colných kontrol a prísnejšieho overovania duševného vlastníctva na ochranu spotrebiteľov a priemyselných odvetví EÚ pred porušovaním duševného vlastníctva.

Podľa správy colné orgány zadržali na hraniciach EÚ približne 20 miliónov predmetov s odhadovanou hodnotou 1,5

miliardy eur, čo predstavuje desaťročné maximum. Orgány však čelia novým výzvam: nárastu elektronického obchodu, geopolitickej situácii a globálnym krízam.

## Riešenie vidia v reforme

Pri riešení týchto výziev má zohrať kľúčovú úlohu colná reforma, ktorú EK predložila v roku 2023. Zavedie colné dátové centrum založené na údajoch a umelej inteligencii na sledovanie dodávateľských reťazcov a identifikáciu rizikových zásielok.

Hoci celkový počet zaistených predmetov bol vlani nižší ako výnimočný rekord z roku 2023, v porovnaní s rokom 2022 sa počet zadržaných falšovaných položiek zvýšil o vyše 30 %, ale odhadovaná hodnota položiek dosiahla najvyššiu zaznamenanú úroveň.

## Ohrozenie bezpečnosti spotrebiteľov

Komisia tvrdí, že falšovaný tovar ohrozuje bezpečnosť spotrebiteľov, spravodlivú hospodársku súťaž a inovácie. Falšuje sa oblečenie, hračky, telová kozmetika a parfumsy, hudobné CD/DVD nosiče (vrátane softvéru) a aj elektronické cigarety. Šírenie sofistikovanejších falzifikátov umožňujú aj nové technológie.

V roku 2024 orgány zo siedmich členských štátov zaznamenali 90 % objemu falšovaného tovaru: Francúzsko, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Španielsko a Taliansko. Z pohľadu hodnoty zaistených položiek „rekordérmí“ (90 % celkovej odhadovanej hodnoty) boli Francúzsko, Grécko, Holandsko, Nemecko, Španielsko a Taliansko.

Podľa pôvodu falšovaných položiek sa na prvom mieste ocitli Spojené arabské emiráty, Čína a Turecko. To podľa EK naznačuje posun v globálnom dodávateľskom reťazci.

# Wall Street potvrdila rastový potenciál

**U**stupujúce obchodné napätie medzi Spojenými štátmi a Čínou, kombinované so solídnym štartom firemnej výsledkovej sezóny za tretí kvartál, viedlo k návratu pozitívneho sentimentu na finančných trhoch. Fed podľa očakávaní znížil sadzby o 25 základných bodov, no šéf centrálnej banky Jerome Powell zmiernil očakávania ďalšieho uvoľňovania menovej politiky. Európske burzy sa vyvíjali zmiešané. Komoditné trhy ovplyvňovali nové sankcie voči ruskému ropnému sektoru a výber ziskov na zlate po predchádzajúcej nákupnej eufórii motivovanej strachom z premeškania.

## Aktiové trhy

Wall Street pokračovala v raste s pozitívnym sentimentom ťahaným technologickým sektorom. Všetky tri hlavné indexy S&P 500, Dow Jones aj Nasdaq Composite dokonca prepisovali historické maximá, podporené solídnymi hospodárskymi výsledkami technologických gigantov za tretí kvartál a eufóriou okolo obchodných rokovaní medzi USA a Čínou. Na stretnutí medzi americkým prezidentom Donaldom Trumpom a čínskym prezidentom Si Ťin-pchingom bola oznámená jednoročná obchodná dohoda, ktorá uvoľňuje čínske obmedzenia exportu vzácnych kovov a na druhej strane znižuje americké „fantanylové“ clá na Čínu na polovicu. Napriek tomu sa v priebehu týždňa objavila určitá diverzita – kým veľké technologické tituly ako Microsoft a Alphabet zaznamenali rast, širšia základňa akcií strácala, čo naznačovalo selektívny optimizmus.

Európske akciové trhy sa vyvíjali opatrnejšie. Hlavné indexy ako DAX či CAC 40 sa pohybovali prevažne bez výrazného smerového trendu, zatiaľ čo britský FTSE 100 vykazoval mierny rast, podporený pozitívnym sentimentom okolo niektorých blue chip titulov. Stabilnejšie sektory, najmä energetika a obranné odvetvia, zaznamenali lepšiu výkonnosť, keďže investori vyhľadávali bezpečnejšie segmenty počas obdobia zvýšenej volatility.

## Dlhopisové trhy

Americké výnosy 10-ročných štátnych dlhopisov zaznamenali kolísanie. Najprv prevládala pokles výnosov, ktoré sa ponorili pod 4,0-percentnú métu, keď investori vyčkávali na výsledok zasadnutia Fedu od ktorého si sľubovali potvrdenie uvoľňovania menovej politiky. Centrálna banka síce znížila sadzby o 25 základných bodov, no po jastrabej rétorike šéfa Fedu Jeromea Powella, že decembrový „cut“ nie je istý, keď medzi bankármi existujú silne odlišné názory na ďalšie kroky v menovej politike, však výnosy prudko vzrástli, keď trh začal prehodnocovať nadol pravdepodobnosť ďalšieho uvoľňovania menovej politiky v decembri. Desiatročný výnos sa preto vrátil k prahu 4,1 percenta. Jednoducho centrálna banka vidí riziká trhu práce smerom nadol, no riziká inflácie smerom nahor a podstatná časť členov FOMC výboru chce voliť opatrný prístup a počkať si na najnovšie makrodáta, ktoré pre pokračovanie vládneho shutdownu chýbajú. Výnosy európskych dlhopisov, najmä nemeckých 10-ročných, zostali stabilné, reagovali len mierne na zverejnenie flashových októbrových indexov nákupných manažérov PMI, ktoré vykazujú oživenie ekonomickej aktivity, a zasadnutie ECB, ktoré ponechalo sadzby nezmenené, čo však vôbec nebolo prekvapením.

## Komoditné trhy

Ceny ropy sa pohybovali pod silným vplyvom fundamentálnych a geopolitických faktorov. Ropa sa dostávala pod predajný tlak po signáloch, že jej ruský export je stabilný napriek novým sankciám voči Lukoil a Rosneft. Mínusom pre ňu boli aj plány OPEC+ pokračovať vo zvyšovaní ťažby, čo dostávalo opäť do popredia faktor previsu ponuky ropy nad dopytom. Straty komodity boli tlmené neočakávaným výrazným poklesom komerčných zásob v USA. Vývoj ropy bol ovplyvnený aj geopolitickou situáciou vo Venezuele, kde americké vojenské „sústredenie“ vyvolalo krátkodobé špekulácie na trhu o priamom útoku na

krajinu, aj keď americký prezident vylúčil priame zásahy. Okrem toho obnova izraelských útokov v Pásme Gazy zvyšovala rizikovú prémie v cene ropy.

Straty ropy limitoval aj pokles obchodného napätia medzi Spojenými štátmi a Čínou, kde bola po stretnutí amerického prezidenta Donalda Trumpa a čínskeho prezidenta Si Ťin-pchinga oznámená jednoročná obchodná dohoda medzi oboma veľmocami, ktorá ruší rôzne protekcionistické opatrenia na čele s exportom vzácnych zemín z Číny a znižuje americké „fantanylové“ clá na polovicu.

V sumári ropa zaknihovala vyše jednopercenčné straty, čo ponorilo severoamerický benchmark WTI pod 61-dolárovú métu a severomorskú zmes Brent pod 65-dolárovú hladinu.

Cena zlata sa pohybovala pod 4 000 dolárov za uncu a za týždeň klesla o takmer tri percentá. Pokles ceny podporila rastúca dôvera na akciových trhoch a oslabenie dopytu po bezpečných prístavoch, pričom jastrabia rétorika hlavy Fedu Jeromea Powella po zasadnutí a posilňujúci dolár ďalej tlmili atraktivitu zlata, podobne ako dosiahnutie nového nastavenia obchodných vzťahov medzi Bielym domom a Pekingom.

## Devízové trhy

Americký dolár sa posilnil voči euru na trojmesačné maximá, keď sa vzájomný výmenný kurz ponoril hlboko pod 116 dolárových centov. Posilneniu americkej meny pomohla prekvapivo jastrabia rétorika šéfa Fedu Jeromea Powella na tlačovej konferencii po zasadnutí banky o tom, že decembrové zníženie sadzieb, s ktorým trh počítal takmer „na betón“, podobne ako októbrové, vôbec nie je isté vzhľadom na neistotu okolo vývoja inflácie. To zvýšilo úrokový diferenciál dolára a dostalo euro pod tlak, kde nemecké trhové sadzby ostali relatívne stabilné po tom, čo ECB neznižila na svojom zasadnutí základné sadzby a ani nesignalizovala, že by chcela upravovať menovú politiku pri stabilnej úrovni inflácie v okolí menovopolitického cieľa dvoch percent. ●

### V uplynulom období bol vydaný jeden ústavný zákon a dva nové zákony.

Ústavný zákon bol vydaný pod číslom 255/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Ide o medializovanú úpravu o zvrchovanosti a dvoch pohľaviach s účinnosťou od 1. novembra 2025.

- Pod číslom **260/2025** Z. z. bol vydaný zákon o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon upravuje adresnú energopomoc a právne vzťahy pri jej poskytovaní, pôsobnosť orgánov štátnej správy pri jej poskytovaní, podmienky poskytovania údajov o odberateľoch elektriny v domácnosti, o odberateľoch plynu v domácnosti, o konečných spotrebiteľoch tepla a o koncových odberateľoch tepla dodávaného prostredníctvom systému centralizovaného zásobovania teplotom, register odborných miest.
- Pod číslom **242/2025** Z. z. zákon o psychologickej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon upravuje podmienky na výkon povolania psychológ, podmienky poskytovania psychologickej činnosti, ďalšie vzdelávanie psychológa, úlohy Slovenskej komory psychológov mimo rezortu zdravotníctva a dohľad nad dodržiavaním povinností podľa tohto zákona.

### Novely zákonov

Okrem toho bolo vydaných osem noviel zákonov.

- **259/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,
- **256/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách) v znení zákona č. 189/2025 Z. z.,
- **241/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- **263/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov,

- **258/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,
  - **240/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,
  - **239/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa mení zákon č. 325/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov,
  - **261/2025** Z. z. Zákon, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s konsolidáciou verejných financií.
- Za pozornosť stoja dve Oznámenia MPSVaR SR. Číslo 245/2025 Z. z. o sume minimálnej mzdy na rok 2026 určuje minimálnu mzdu vo výške 915 eur. Miedz sa týka aj oznámenie číslo 244/2025 Z. z. o sumách minimálnych mzdových nárokov na rok 2026. Významným môže byť aj Nariadenie vlády SR, vydané pod číslom 243/2025 Z. z. o zániku daňového nedoplatku zodpovedajúceho nezaplatenej sankcii prislúchajúcej k zaplatenej dani a o upustení od uloženia pokuty a od vyrubenia úroku z omeškania. ●

## Podiel zahraničných pracovníkov stúpa

Cudzinci už nie sú len dočasnou výpomocou pre firmy, ale stávajú sa stabilnou súčasťou slovenského pracovného trhu. Na Slovensku ich bolo v septembri tohto roka zamestnaných viac ako 135 000, čo predstavuje takmer sedem percent pracovnej sily. Podiel zahraničných pracovníkov stúpa najmä v priemysle, logistike a službách, no pribúdajú aj vysokokvalifikované profesie. Zhodnotili to odborníci z personálnej agentúry Grafton Recruitment a GiGroup.

Približne dve tretiny cudzincov pochádzajú z tretích krajín, pričom najsilnejšou skupinou sú Ukrajinci s 50 000 pracovníkmi. Ďalej nasledujú Srbi, Indovia, Česi a Rumuni. Výrazne rastie najmä počet Indov, počas tohto roka sa takmer strojnásobil a v mnohých fabrikách tvoria významnú časť produkčných tímov. Preto rastie aj dôležitosť adaptácie zahraničných pracovníkov.



Zatiaľ čo sa Slovensko približuje k sedempercentnému podielu zahraničných pracovníkov, tak v Česku tvoria cudzinci viac ako 15 % všetkých zamestnancov. Český trh je pre cudzincov podľa odborníkov atraktívnejší nielen pre vyššie mzdy, ale aj z dôvodu efektívnejších vízových režimov a cieľených vládnych programov na nábor z tretích krajín. Pri nábore zahraničných pracovníkov je preto kľúčová digitalizácia procesov, odstránenie byrokracie, ale aj samot-

ná adaptácia, teda ako rýchlo a bezpečne sa cudzinci zorientujú v práci, porozumejú očakávaniam a zapoja sa do tímu. To je však čoraz náročnejšie, keďže na Slovensko prichádzajú častejšie ľudia z kultúrne vzdialenejších krajín s iným jazykom, zvyklosťami a pracovnými štandardami.

Okrem cudzincov je dôležité, aby firmy adaptovali aj súčasných zamestnancov a vysvetlili im kultúrne rozdiely zahraničných pracovníkov či vytvorili priestor na vzájomné pochopenie.

Takto nastavená adaptácia znižuje fluktuáciu, predchádza konfliktom, ale tiež stabilizuje výkon tímov. Slovensko sa môže podľa odborníkov v najbližších rokoch priblížiť k 15 % podielu zahraničnej pracovnej sily, tempo rastu však bude závisieť od zrýchlenia povoľovacích procesov a systematickej integrácie pracovníkov do domáceho prostredia. ●

Bratislavská regionálna komora SOPK ponúka podnikateľom v rámci svojich aktivít služby:

### Vzdelávacie aktivity

13. november 2025

Digitalizácia malých a stredných podnikov – ako na to v praxi?

Webinár

Lektor: Stanislav Tribus – odborník na digitálne riešenia

20. november 2025

Colné predpisy v praxi

Seminár

Lektor: Ing. Tibor Vojtko – expert na problematiku ciel

27. november 2025

WOMEN IN BUSINESS: Slovensko-české biznis fórum

### Iné aktuálne ponuky

**Vystavovanie ATA karnetov** – unifikovaný colný dokument pre tranzit a dočasný dovoz tovarov do tretích krajín bez cla  
**Osvedčovanie o pôvode tovaru** – služby pre zjednodušenie Vášho zahraničného obchodu

**Klub podnikateľov** Bratislavskej regionálnej komory a **Klub mladých podnikateľov** – tematické klubové stretnutia členov BRK SOPK

### Sledujte nás aj na FACEBOOKU

Bratislavská regionálna komora SOPK:

<https://www.facebook.com/ba.sopk.sk/>

### Sledujte nás aj na LINKEDIN

Bratislavská regionálna komora SOPK:

<http://bit.ly/linkedinbrksopk>

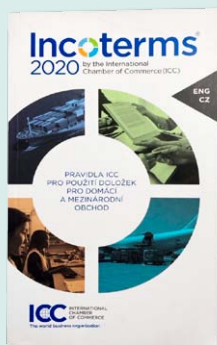
## INCOTERMS

Pre každého, kto sa zaoberá medzinárodným obchodom, je k dispozícii odborná publikácia INCOTERMS 2020. Odborná publikácia je určená pre manažérov medzinárodného obchodu, odborníkov z colnej praxe, logistiky a zasielateľstva, bankovníctva, študentov a iných účastníkov, ktorí realizujú, alebo sa podieľajú na realizácii obchodných prípadov s tovarom na tuzemskom, ako aj medzinárodnom trhu. Používatelia iste ocenia dvojjazyčnosť tejto publikácie. Pôvodný oficiálny anglický text výkladových pravidiel MOK Incoterms® 2020 a jeho oficiálny slovenský preklad v zrkadlovom usporiadaní pomôže pri orientácii v spleti odborných výrazov. Veľmi pohodlný a praktický formát A5 obsahuje 310 strán a v publikácii nájdete odpovede na každý obchodný prípad. Veríme, že publikácia pomôže všetkým, ktorých problematika medzinárodného obchodu zaujíma. Bilingválnu publikáciu INCOTERMS 2020 môžete kúpiť priamo v našej regionálnej komore.

Bližšie informácie:

Telefón: 02/48291524 – Ing. Branislav Koukal

E-mail: [branislav.koukal@sopk.sk](mailto:branislav.koukal@sopk.sk)



## Bojujeme za vás

**SOPK posúdila v rámci legislatívneho procesu tieto návrhy:**

- návrh vyhlášky Úradu pre verejné obstarávanie, ktorou sa ustanovuje finančný limit pre nadlimitnú zákazku, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov;
- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov;
- návrh na uzavretie Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Gruzínska o hospodárskej spolupráci;
- návrh Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o určení príslušného ministerstva podľa zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

## Viete, že...?

od 1. decembra 2025 sa mení výška stravného pri tuzemských pracovných cestách. Od nových súm sa odvíjajú aj minimálna hodnota stravovacej poukážky alebo finančného príspevku na stravovanie.

Suma stravného sa zmení:

- V časovom pásme 5 – 12 hodín z 8,8 eura na 9,3 eura.
- V časovom pásme 12 – 18 hodín z 13,1 na 13,8 eura.
- V časovom pásme nad 18 hodín z 19,5 na 20,6 eura.

Minimálna hodnota stravovacej poukážky sa tak mení zo sumy 6,6 eura (do 30. 11. 2025) na sumu 6,98 eura. Musí to byť najmenej 75 % stravného pri pracovnej ceste 5 – 12 hodín. „Zákoník práce určuje iba minimálnu hodnotu stravovacej poukážky, takže zamestnávateľ sa môže rozhodnúť poskytovať stravováciu poukážku aj vo vyššej nominálnej hodnote,“ pripomína advokátska kancelária Ružička and Partners.

Príspevok zamestnávateľa je najviac 5,12 eura a najmenej 3,84 eura.

...od 1. novembra funguje nový colný informačný systém eDovoz-CCK (Centralizované colné konanie). Určený je pre interných aj externých používateľov a nahrádza doterajší systém eDovoz.

Do 31. decembra tohto roka budú fungovať obidva systémy s cieľom umožniť dovozcom a deklarantom plynulý prechod na nový systém. Druhá fáza, zameraná na medzinárodné procesy centralizovaného colného konania, bude spustená 1. januára 2026.

**Do výplatného termínu**

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie plateného zamestnancom a zamestnávateľom,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvádza zamestnávateľ.

**Do 5 dní po výplatnom termíne**

- odvod preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti znížených o úhrn daňového bonusu,
- prevod finančných prostriedkov mesačného prídela do sociálneho fondu.

**10.11.2025, pondelok,**

**namiesto 08.11.2025, sobota**

- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu,
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu,
- preddavok na zdravotné poistné platiteľa dividend za poistenca, ktorý mal minulý mesiac príjem z dividend.

**17.11.2025, pondelok,**

**namiesto 15.11.2025, sobota**

- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za predchádzajúci mesiac a oznámenie správcovi dane v súlade s rozhodnutím správcu dane,
- odvod dane z príjmov vyberanej zrážkou za predchádzajúci mesiac, predložiť výkaz o zrazení a odvedení dane a zaplatiť daň.

**25.11.2025, utorok**

- povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty platiteľom dane a v rovnakej lehote zaplatiť daň

ak je zdaňovacím obdobím kalendárny mesiac,

- povinnosť podať súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre daňového zástupcu za zastúpených dovozcov Daňovému úradu Bratislava,
- povinnosť podať kontrolný výkaz elektronickými prostriedkami za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré je povinný podať daňové priznanie,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre platiteľa DPH, ktorý dodal tovar s oslobodením z tuzemska do iného členského štátu osobe identifikovanej pre daň v inom členskom štáte alebo premiestnil tovar oslobodený od dane do iného členského štátu na účely svojho podnikania, alebo ktorý sa zúčastnil na trojstrannom obchode ako prvý odberateľ, alebo odoslal alebo prepravil tovar v režime call-off stock, alebo tovar, ktorý bol odoslaný alebo prepravený v režime call-off stock, bol vrátený do tuzemska,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za predchádzajúci mesiac pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi DPH, ak im vznikla povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona o DPH a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť pre platiteľa a prevádzkovateľa daňového skladu, oprávneného príjemcu, ktorý opakovane prijíma minerálny olej v pozastavení dane z iného členského štátu podať colnému úradu daňové priznanie a zaplatiť daň. Daňové priznanie je povinný podať aj za zdaňovacie obdobie, v ktorom daňová povinnosť nevznikla,
- povinnosť oznámiť colnému úradu množstvo cigariet uvedených do daňového voľného obehu na území SR za predchádzajúci kalendárny mesiac v členení podľa obchodného názvu cigariet, ceny cigariet uvedenej na kontrolnej známke a podľa počtu kusov cigariet v spotrebiteľskom balení cigariet,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z tabakových

výrobkov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma tabakové výrobky v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň,

- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma alkoholický nápoj v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň,
- povinnosť podať daňové priznanie k spotrebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac prevádzkovateľom liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia a malým samostatným pivovarom a v rovnakej lehote zaplatiť daň.

**01.12.2025, pondelok,**

**namiesto 30.11.2025, nedeľa**

- splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov právnických a fyzických osôb u daňovníka, ktorého daň vypočítaná za predchádzajúce zdaňovacie obdobie presiahla 16 600 eur. Výška preddavku je 1/12 z vypočítanej daňovej povinnosti,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za predchádzajúci mesiac,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane hlásenie o vyúčtovaní dane a o úhrne príjmov zo závislej činnosti poskytnutých jednotlivým zamestnancom bez ohľadu na to, či ide o peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie za uplynulé zdaňovacie obdobie o vybraných príjmoch oslobodených od dane ustanovených zákonom, o zrazených preddavkoch na daň, o zamestnaneckej prémii, o daňovom bonuse a o daňovom bonuse na zaplatené úroky. vz •



Slovenská  
obchodná  
a priemyselná  
komora

Bratislavská regionálna komora

## Podpora a ochrana podnikania v tuzemsku a v zahraničí

- *Informačné služby*

- *Networking*

- *Zahranično – obchodné vzťahy*

- *Poradensko – konzultačné služby*

- *Vzdelávacie aktivity*

- *Rozhodcovský súd*

- *Legislatívna činnosť*

- *Spolupráca so samosprávou*

since 1850

<https://sopk.sk/ba>